

ještě stále přebývá tradice matrimoniologie, mne do tajů zsvětla dr. Eva Janečková, která dodnes spolupracuje s manželskými a partnerskými poradnami a poskytuje řadě kolegů i cenné osobní rady... Plně souhlasím s tím, že praktické manželské poradenství je o emoční podpoře, vstřícnosti spojené s předáním rad a zkušeností, které směřují ke zkvalitnění partnerského vztahu. V dnešní

společnosti, která je charakteristická vysokou mírou rozvodovosti a následné samoty, jde o téma nadmíru důležité, neboť máme i experimentální důkazy o tom, jak samota „nesvědčí“ zdraví organismu a je spojena s narušením funkce imunitního systému a usnadňuje vznik dalších chorob.

Autorům přeji mnoho úspěchů v jejich další práci.

doc. MUDr. Martin Anders, Ph.D.

Černák P, Minárik P et al.

SAMOVRAŽDA. TRENDY SÚČASNEJ PSYCHIATRIE

Bratislava: GrifisPrint s.r.o.; 2014: 204 str.

Slovenští odborníci psychiatr doktor Pavel Černák a doktor v oboru neurověd Peter Minárik editovali a podíleli se spolu s dalšími slovenskými psychiatry na tvorbě sborníkové publikace o sebevraždách, vydané v roce 2014 k příležitosti 90. výročí založení psychiatrické nemocnice Philippa Pinela v Pezinku (největší psychiatrická nemocnice na Slovensku). Kniha je souborem

15 kapitol, do nichž přispěli primáři a lékaři psychiatrických klinik a nemocnic na Slovensku, jež se specializují na duševní onemocnění spojená se suicidálním chováním. Sborník textů o suicidalitě, který postihuje toto v současnosti tak aktuální téma nejen na Slovensku, ale i v celém světě, je určen jak odborné, tak i laické veřejnosti, čemuž jsou podřízeny i obsahy kapitol. Jak sami editoři uvádějí, kniha nepostihuje všechna témata této problematiky a je zřejmé, že ani vzhledem ke komplexnosti jevu, jakým suicidalita nepochybně je, ani nemůže. Snahou publikace je zejména přitáhnout pozornost k této problematice, jež by umožnila diskusi o přehodnocení sebevraždy jako jevu vyskytujícího se izolovaně pouze v oboru psychiatrie, nastartovala spolupráci s dalšími medicínskými i nemedicínskými vědními obory či s lidmi z pomáhajících profesí a zvýšila povědomí o problému v celé společnosti.

Publikace obsahuje kapitoly obecnějšího charakteru, k nimž patří obsáhlá epidemiologie sebevražd u obecné populace SR (Černák), problematika sebevražd u lidí vyššího věku (Dóci, Bednářová), historicko-sociální pohledy na ni (Šalingová), suicidální chování z pohledu neurovědy (Minárik), predikce sebevraždy z pohledu psychiatra (Patarák), teorie suicidality z hlediska psychodynamiky její terapie (Juráš) a velmi zdařilá a užitečná kapitola o možnosti prevence suicidality (Korcsoğ). Rovněž ale zde najdeme kapitoly vysvětlující vztah suicidálního chování

a vybraných duševních onemocnění, u nichž se vyskytuje vyšší míra rizika spojeného se sebevraždou, jež zahrnují schizofrenii (Izáková, André), poruchy nálad (Minárik, Chochol), závislosti (Dušeková), úzkostné poruchy (Minárik, Černák) a hraniční poruchy osobnosti (Lajčiaková). Málo akcentované téma (což platí i pro Českou republiku) samotného suicidálního pacienta – jak může vnímat a vnímá podmínky současného zdravotnictví na Slovensku (Janoška), a naopak, jak společnost (potažmo zdravotnický personál spolu s pomáhajícími profesemi) vnímá suicidálního pacienta a jak o něj pečuje (Janoška, Polyáková), představují obsahy dvou závěrečných kapitol této souborné publikace.

Kapitoly jsou doplněny množstvím případových studií (epidemiologická kapitola pak množstvím vysvětlujících grafů a tabulek), které umožňují lepší poznání suicidálního smýšlení pacientů, stejně tak lepší porozumění způsobům, jak na různých úrovních péče s pacienty pracovat. Rovněž je každá kapitola opatřena množstvím zdrojové literatury k danému tématu.

Celkově lze hodnotit publikaci jako velice podnětný příspěvek k suicidologii jako vědě, ale také jako pěknou příručku pro lidi jak z pomáhajících profesí, tak i pro neznalé tohoto oboru. A je škoda, že u nás největší léčebnou takovou podobnou iniciativu, jakou je propojování povědomí o této problematice u odborné a laické veřejnosti, v tomto oboru neopakují, ale je možné, že tato a jí podobné publikace mohou představovat počátek rozvoje suicidální vědy u nás.

Tato recenze vznikla v rámci projektu „Národní ústav duševního zdraví (NUDZ)“, registrační číslo ED2.1.00/03.0078, financovaného z Evropského fondu pro regionální rozvoj, plus FFUK, SOCP – PRVOUK č. 7, „Psychosociální aspekty kvality lidského života“.

Jitka Prajsová, NUDZ a FF UK